

Luftmodellering

Utmaningar och möjligheter

Leif Axenhamn
41 ÅRS ERFARENHET

Carl Thordstein
11 ÅRS ERFARENHET

Agenda

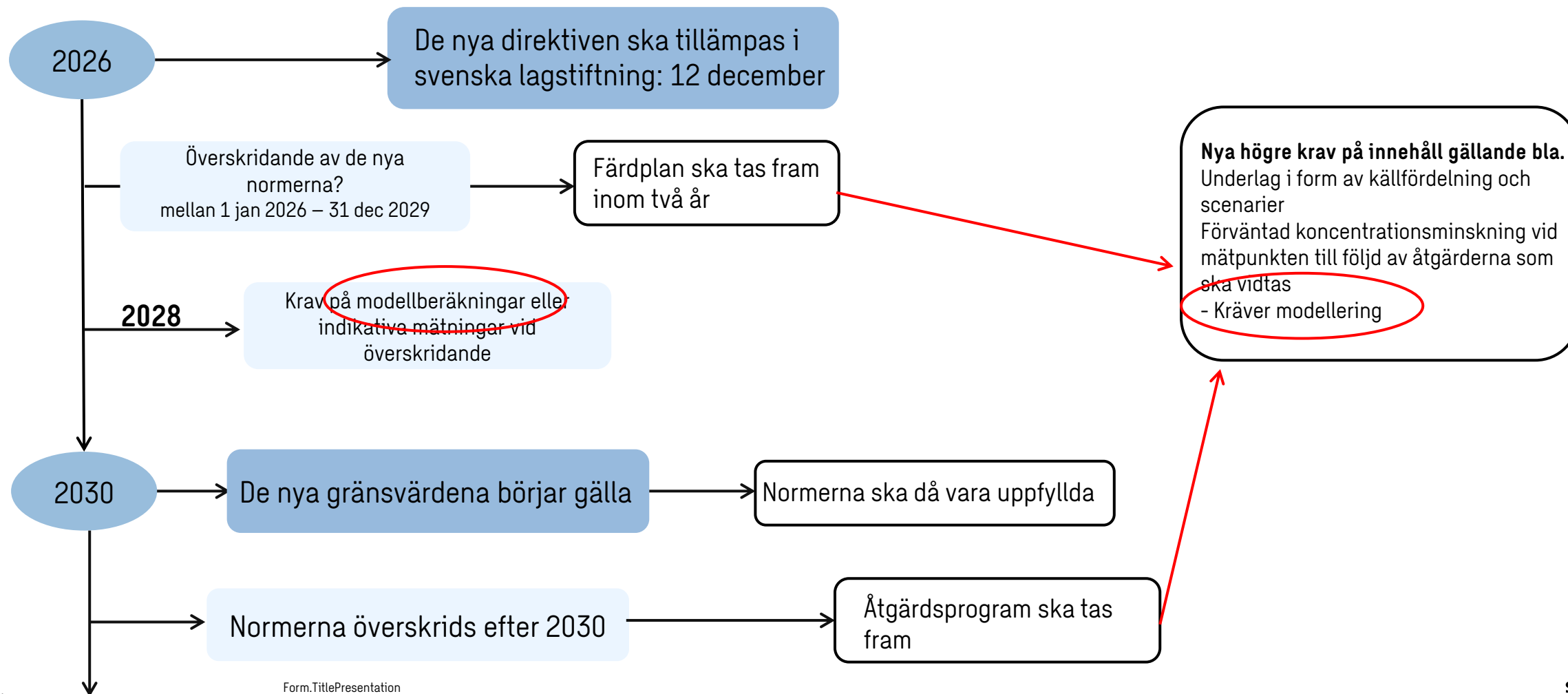
EU:s nya krav på modellering luftkvalitet

Viktigt att tänka på vid val av modeller

Hur modeller kan användas

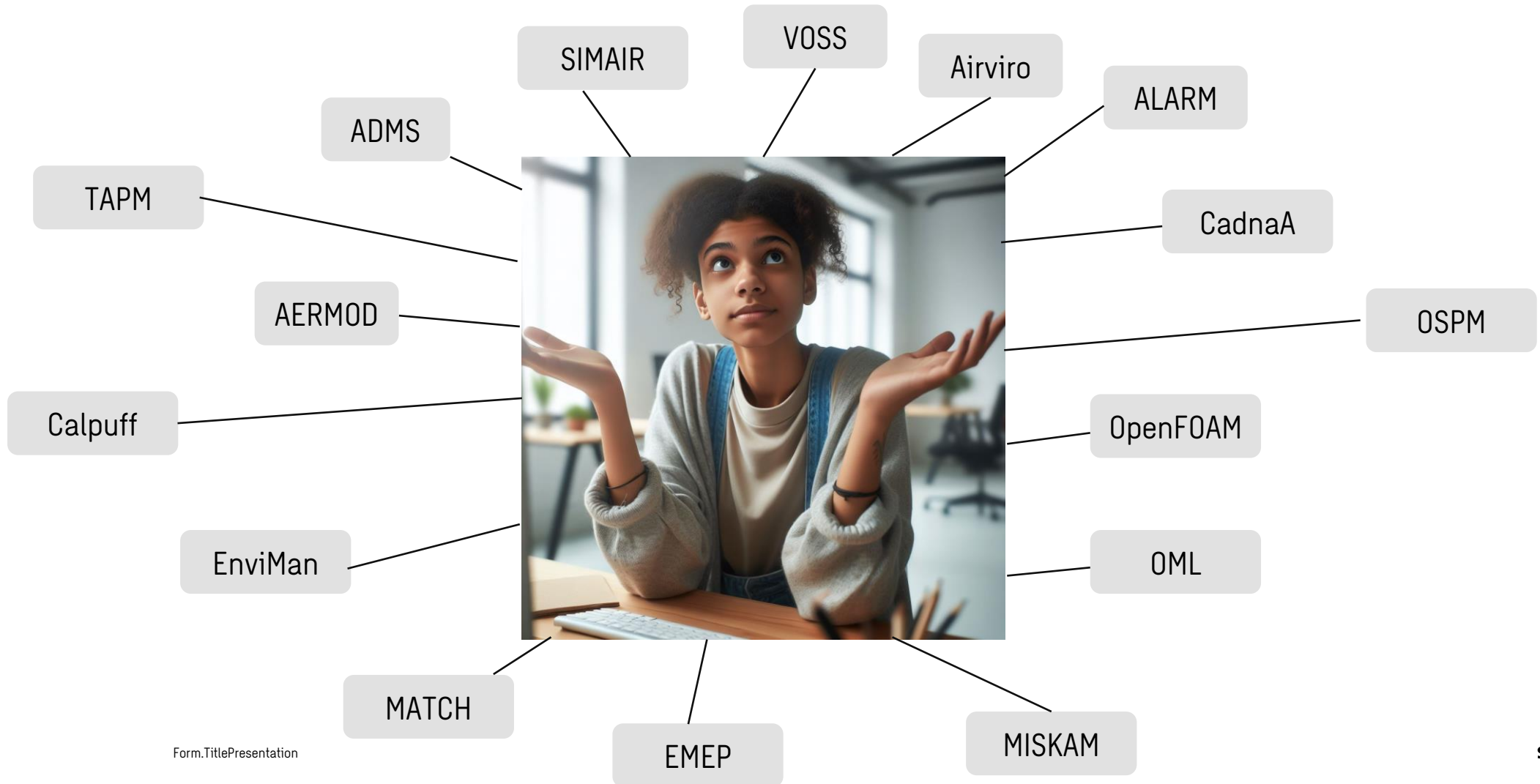

Nya EU-direktivet: Vad innebär det för modellering?

Modellmångfald

Att navigera genom djungeln av luftkvalitetsmodeller

Modellering – Styrkor och svagheter

”Modellen är en förebild för framställning - med större eller mindre grad av imitation”

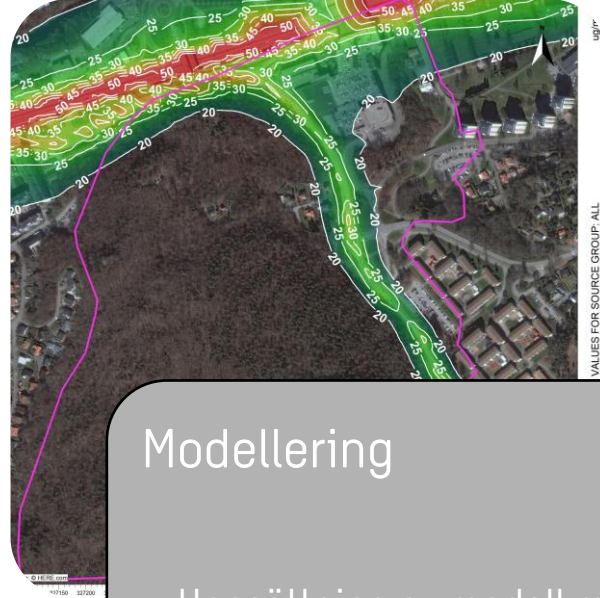
- Modellering vs Mätning
- Validering
- Täcka in ett större geografiskt område
- Modellera olika framtida scenarier och utvärdera effekterna av olika policyer
- Öka medvetenheten om luftföroreningar
- Harmoniserade metoder för luftkvalitetsmodellering kommer ske med det nya EU-direktivet

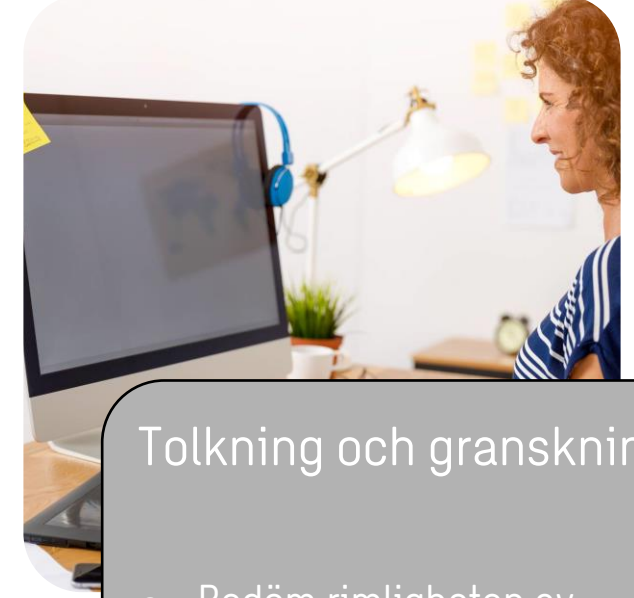
Utredningsarbete

- Vilket område ska modelleras?
- Vilka källor finns inom området?
- Vilka luftföroreningar?
- Val av modell
- Finns relevant indata, ex bakgrundhalter och meteorologi?

Modellering

- Uppsättning av modell med rätt rumslig uppläsning och receptorer
- Validering av modellen
  - Krav på kvalitetsmål
  - Relevant mätplats och år
- Genomförande av spridningsmodellering

Tolkning och granskning

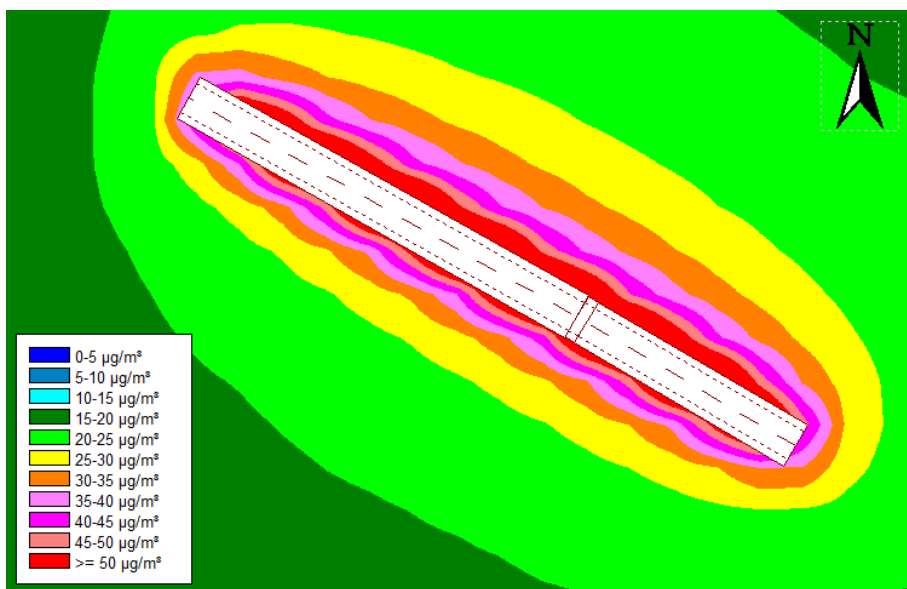
- Bedöm rimligheten av resultaten
- Har aktuella, representativa och kvalitetssäkrade indata använts?
- Presenteras resultatet på ett för gynnsamt eller ogynnsamt sätt?

Möjligheter och exempel på åtgärder

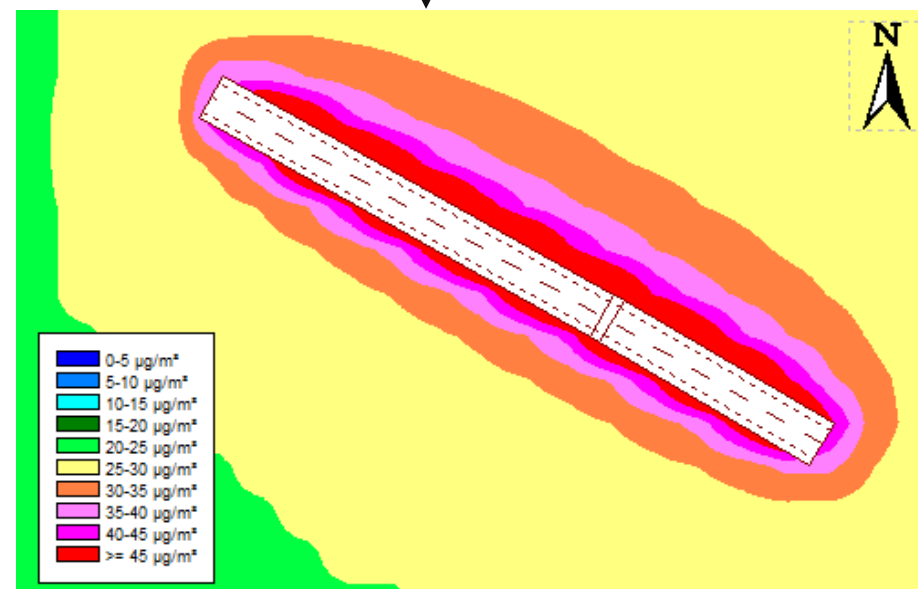
- Skärpta miljökvalitetsnormer kan leda till en prioritering av luftkvalitetsfrågor
- Modelleringar är ett viktigt verktyg för att undersöka effektiva åtgärder

Exempel

- 20 000 ÅDT, 10 % tung trafik
- 30 km/h
- 90 % dubbdäck
- Öppen yta

Kvävedioxid som 95-percentilen för dygn – Öppen yta

PM₁₀ som 95-percentilen för dygn – Öppen yta

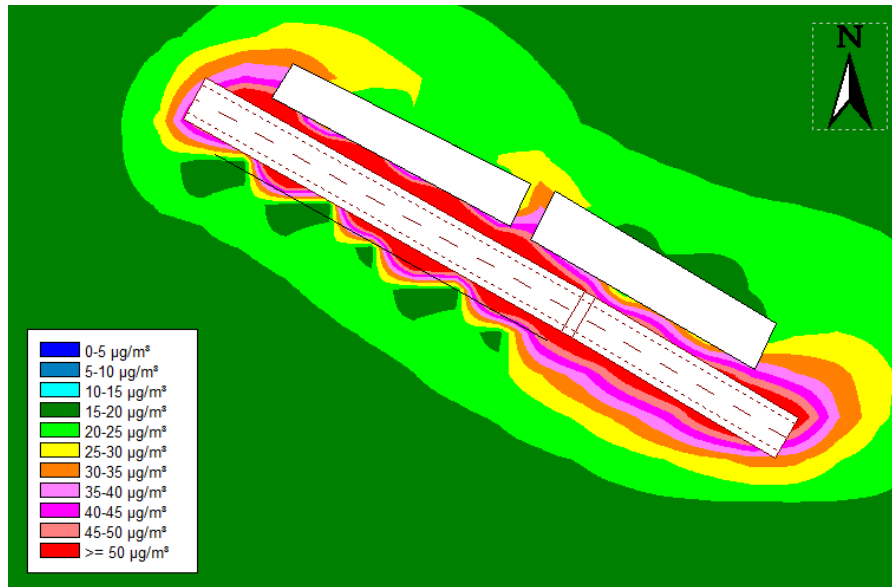

Bullerskyddsskärmar/byggnader

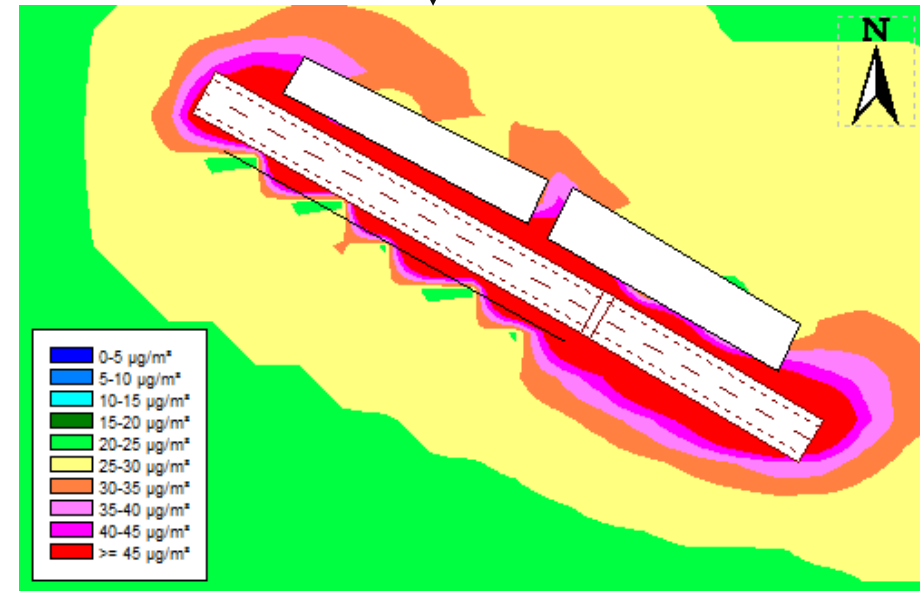
- Bullerskyddsskärmar och byggnader agerar skydd mot luftföroreningar

Exempel

- 20 000 ÅDT, 10 % tung trafik
- 30 km/h
- 90 % dubbdäck
- Tillkomna skärmar och byggnader

Kvävedioxid som 95-percentilen för dygn – Skärmar och byggnader

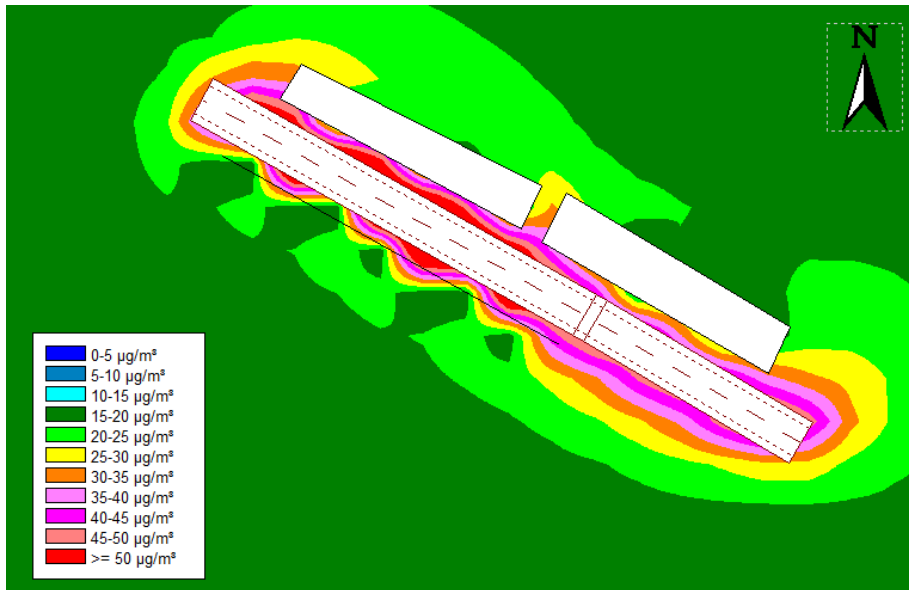
PM₁₀ som 95-percentilen för dygn – Skärmar och byggnader

Hastighet

- Ökad hastighet ett verktyg för att minska kvävedioxiden (ibland)
  - Men partiklarna ökar!

Exempel

- 20 000 ÅDT, 10 % tung trafik
- 60 km/h
- 90 % dubbdäck
- Tillkomna skärmar och byggnader

Kvävedioxid som 95-percentilen för dygn – Högre hastighet

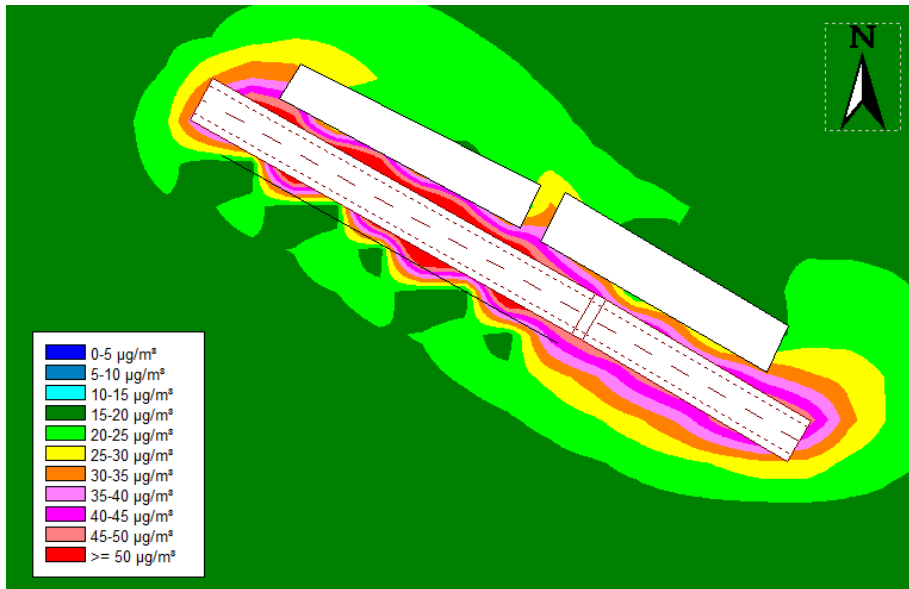
PM₁₀ som 95-percentilen för dygn – Högre hastighet

Dubbdäcksandel

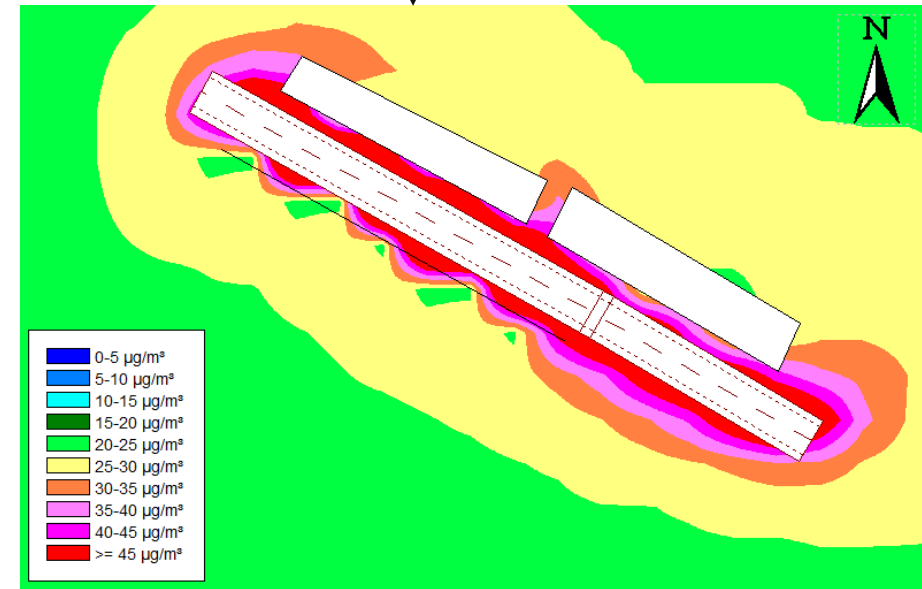
- Lägre dubbdäcksandel -> Lägre partikelutsläpp

Exempel

- 20 000 ÅDT, 10 % tung trafik
- 60 km/h
- 40 % dubbdäck
- Tillkomna skärmar och byggnader

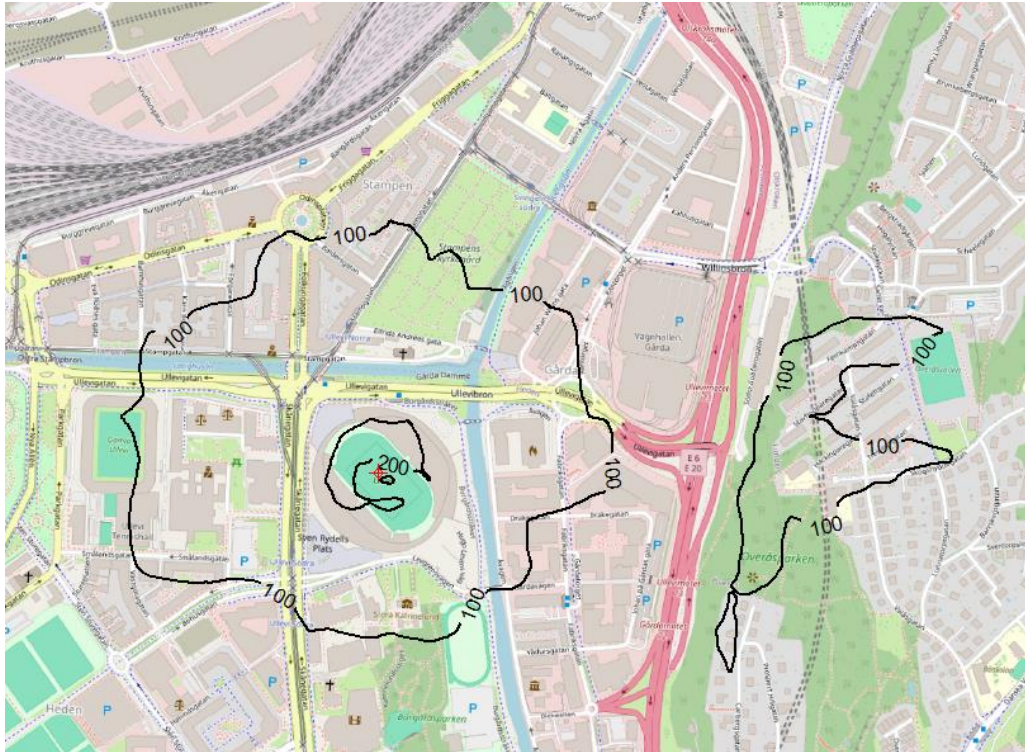
Kvävedioxid som 95-percentilen för dygn – Minskad dubbdäcksandel

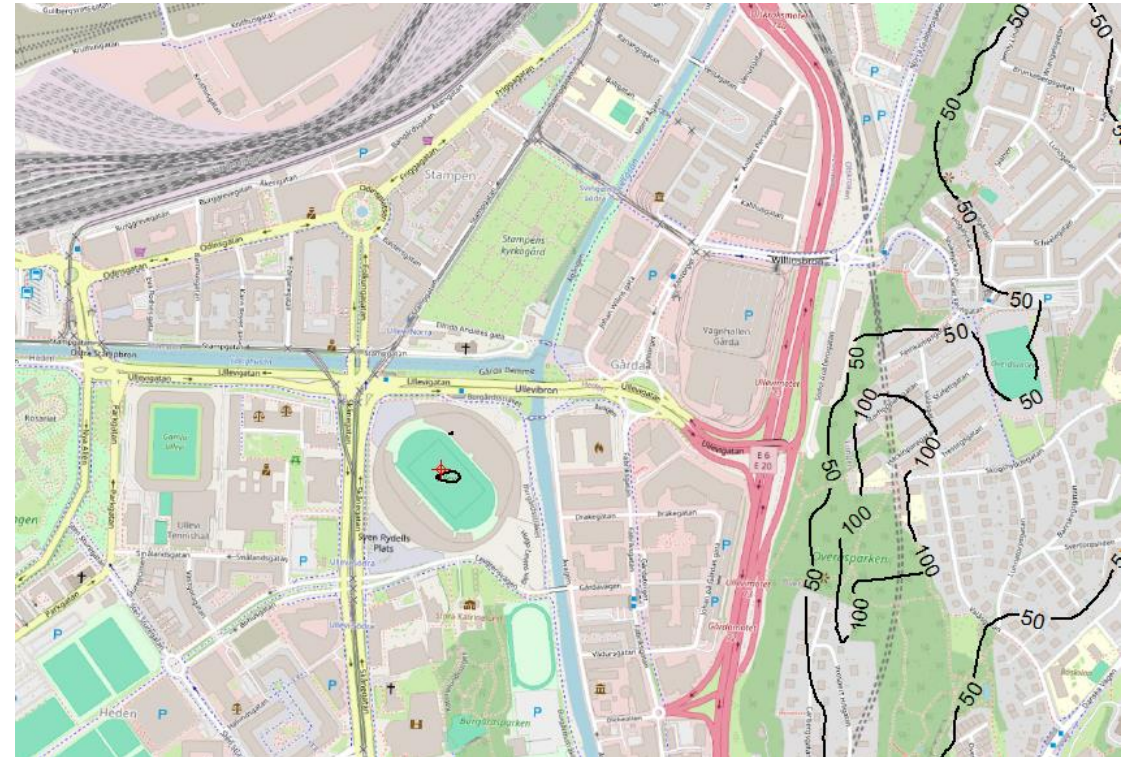
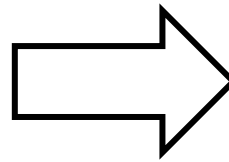
PM₁₀ som 95-percentilen för dygn – Minskad dubbdäcksandel

Skorstensutsläpp

- Högre skorstenar
- Ändrade drifttider
- Lägre utsläpp från källan
- Rening

Kvävedioxid som 99,97-percentilen för timme – 10 m skorstenshöjd
Form.TitlePresentation

Kvävedioxid som 99,97-percentilen för timme – 30 m skorstenshöjd

Värt att komma ihåg

- Modeller är en förenkling av verkligheten
- Resultatet från en modellering är oftast inte bättre än kunskapen och erfarenheten av utföraren
- Viktigt att utvärdera behovet av modell och indata
- Modellen ska valideras och osäkerheter ska redovisas
- Resultatet ska alltid kvalitetsgranskas och bedömas utifrån rimlighet